

(๑) คำร้องที่ ๖๒๔/๒๕๕๓ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย กรณีผู้หญิงไทยอาชญากร
ลักพาตัวไปอยู่เกาหลีเหนือ

นายสุคำ บันจ้อย พี่ชายของนางสาวโนชา บันจ้อย และนายโทโมฮารุ เอปีฮาระ ประธานกลุ่มช่วยเหลือผู้ที่ถูกลักพาตัวโดยเกาหลีเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า เมื่อปี ๒๕๒๑ ขณะนางสาวโนชา บันจ้อย น้องสาวของผู้ร้องที่ ๑ ราษฎร ตาบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทำงานอยู่ที่เขตปกครองพิเศษมาเก๊า ได้หายตัวไป ต่อมาประมาณปี ๒๕๔๘ ปรากฏข้อมูลผ่านรายการโทรทัศน์ เป็นภาพถ่ายในหนังสือ “To Tell the Truth” หรือชื่อภาษาไทยว่า “คำสารภาพ” โดย Mr. Charles Robert Jenkins อดีตทหารอเมริกันที่หนีทัพในช่วงสงครามเกาหลี ที่เคยพักอาศัยอยู่ในเกาหลีเหนือ มีภาพบุคคลที่ Mr. Jenkins อ้างว่าเป็นเพื่อน บ้านหญิงชาวไทย ในช่วงที่ตนอาศัยอยู่ในประเทศเกาหลีเหนือ ชื่อ “อโนเซะ” ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ เห็นว่ามี ลักษณะคล้ายน้องสาวของตนที่หายตัวไป จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้ร้องเชื่อว่า นางสาวโนชา อาจถูก บังคับให้ไปอยู่ประเทศเกาหลีเหนือ ผู้ร้องจึงร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอ ความช่วยเหลือ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องเรียน นั้น ข้อมูลที่อ้างอิงว่า นางสาวโนชา บันจ้อย ได้ถูกลักพาตัวไปขณะไปทำงานที่มาเก๊าเมื่อปี ๒๕๒๑ แล้วถูกนำตัวไปที่ประเทศเกาหลีเหนือนั้น เป็นข้อมูลที่ ฝ่ายผู้ร้องได้รับทราบผ่านสื่อมวลชน โดยมีที่มาจากการยืนยันของ Mr. Charles Robert Jenkins อดีตทหาร อเมริกันที่หนีทัพจากสงครามเกาหลี ซึ่งได้เขียนเป็นหนังสือ “To Tell the Truth” หรือชื่อภาษาไทยว่า “คำสารภาพ” ซึ่งในหนังสือปรากฏภาพถ่ายของหญิงสาวลักษณะคล้ายนางสาวโนชา และ Mr. Jenkins ได้ ยืนยันว่าหญิงคนดังกล่าวเป็นเพื่อนบ้านคนไทยชื่อ “อโนเซะ” อย่างไรก็ตามจากข้อมูลของกระทรวงการ ต่างประเทศของไทยได้ชี้แจงสรุปได้ว่า การดำเนินการกรณีนางสาวโนชา นั้น เป็นการดำเนินการในลักษณะ การติดตาม “บุคคลสูญหาย” มิใช่ “กรณีถูกลักพาตัว” เนื่องจากเกรงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อีกทั้งข้อมูลของทางการไทยก็ไม่ปรากฏข้อมูลที่ชัดเจนว่า นางสาวโนชา ถูกลักพาตัวแล้วถูกนำตัวไปที่เกาหลี เหนือ กรณีดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ในเบื้องต้นกระทรวงการต่างประเทศของไทยควรแสวงหาข้อเท็จจริง หรือรวบรวม พยานหลักฐานเพื่อทำความจริงให้ปรากฏในเบื้องต้นก่อนว่า นางสาวโนชา ได้ถูกลักพาตัวไปจากมาเก๊าเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ แล้วถูกนำตัวไปที่ประเทศเกาหลีเหนือจริง เพื่อนำข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบการพิจารณา ดำเนินการในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือเพื่อประกอบการพิจารณากระดัดการดำเนินการจาก “การติดตาม บุคคลสูญหาย” เป็น “กรณีถูกลักพาตัว” ตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลมิให้ถูกบังคับให้สูญหาย ซึ่งประเทศไทยได้ให้การรับรองโดยยังไม่ได้ให้ภาคยานุวัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงกำหนดให้มี ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรีและกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของ นางสาวโนชา ตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และพันธกรณีที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. เนื่องจาก สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน (Office of the High Commissioner on Human Rights) ได้เคยรับเรื่องร้องเรียนของ นางสาวโนชา บันจ้อย โดยได้มอบหมายให้ผู้รายงานพิเศษเกี่ยวกับ เกาหลีเหนือ (Special Rapporteur on North Korea) ดำเนินการตรวจสอบ รวมทั้งได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ได้สวนข้อเท็จจริงว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในเกาหลีเหนือ (Commission on Inquiry on Human Rights in North Korea) ให้ตรวจสอบด้วยเช่นเดียวกัน จึงควรรายงานผลการตรวจสอบของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต่อสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน รวมทั้งคณะกรรมการได้สวนข้อเท็จจริงว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในเกาหลี เหนือ ซึ่งได้เคยมาพบกับประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย

ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงกำหนดให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรีและกระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้

๑. กระทรวงการต่างประเทศควรดำเนินการเรื่องนี้ให้เกิดความชัดเจนว่า นางสาวอโนชาฯ หายตัวไปโดยสาเหตุอันใด หากปรากฏข้อเท็จจริงที่ชี้ชัดว่ากรณีนางสาวอโนชาฯ เป็นกรณีที่ถูกบังคับให้สูญหายไปจริง กระทรวงการต่างประเทศควรใช้แนวทางการประสานความร่วมมือกับประเทศต่างๆ โดยศึกษาแนวทางจากประเทศอื่นๆ ที่เคยมีกรณีบุคคลถูกบังคับให้สูญหายในลักษณะเดียวกันนี้ เช่น กรณีของประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

๒. คณะรัฐมนตรีสมควรให้ความสำคัญกับอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลมิให้ถูกบังคับให้สูญหาย (International Convention on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance) โดยการนำอนุสัญญาดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้บังเกิดผลจริงอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอทราบและติดตามผลการดำเนินการต่อไป